

Ansøgning om tilladelse til anlæg på søterritoriet

Dette ansøgningsskema benyttes ved ansøgning om tilladelser til etablering, renovering og udvidelse af anlæg på søterritoriet.

Husk at læse vejledningen på side 6, før skemaet udfyldes.

Eventuelle spørgsmål til ansøgningsskema og vejledning rettes til Kystdirektoratet på tlf. 99 63 63 63 eller via e-mail kdi@kyst.dk.

Bemærk: En ansøgning kan først behandles, når alle nødvendige oplysninger foreligger.

Til Kystdirektoratets notater:

Dato for modtagelse:		Journal nr.:	
Projekttype:		Sagsbehandler:	

A. Oplysninger om ejere af den eller de matrikler, hvor anlægget opføres

Navn		
Staten		
Adresse		
Lokalt stednavn	Postnr.	By
Kongsgårde, Syddjurs Kommune	8420	Knebel
Telefon nr.	Mobil nr.	E-mail

B. Evt. repræsentant (entreprenør, rådgiver eller lignende)

Navn

Syddjurs Kommune på vegne af Helgenæs Stenlaug

Adresse

Lundbergsvej 2

Lokalt stednavn

Postnr.

8400

By

Ebeltoft

Telefon nr.

87535374

Mobil nr.

E-mail

siso@syddjurs.dk

C. Offentliggørelse af oplysninger

Ansøger giver ved underskrift tilladelse til, at ansøgningsmaterialet må offentliggøres på Kystdirektoratets hjemmeside www.kyst.dk. I henhold til persondataloven vil personfølsomme oplysninger, eller andre oplysninger friholdt for aktindsigt, uanset denne accept ikke blive offentliggjort.

Dato

22-08-2025

Underskrift

Søren Søder

D. Anlæggets placering

Adresse

Østlige side af Begtrup Vig, nord for Kongsgårde, syd for Dragsmur (Askilhøje)

Postnr.

8420

By

Knebel

Kommune

Syddjurs

Matrikel nr. og ejerlavsbetegnelse

Ikke relevant

E. Beskrivelse af anlægget i sin helhed

Kan evt. uddybes i bilag

Bemærk: Nødvendige bilag skal også vedlægges, se rubrik I

Der ansøges om etablering af stenrev som et naturforbedrende/restaurerende tiltag ud for kysten ved Asgilhøje, Helgenæs (bilag 1).

Formål

Formålet er at skabe supplerende habitater som erstatning for tabte levesteder, herunder fundament for makroalger, fødegrundlag, flere fisk, større biodiversitet samt at beskytte arter og restaurere i dette allerede fredede område.

Baggrund

Vi ved fra *Aarhus Søfartsmuseum*, at der historisk er foregået omfattende stenfiskeri i Begtrup Vig og samme udsagn fremføres af de lokale, der har været vidne til stenfiskeriet og tilbagegangen i fangster og ålegræs. Historisk er området igennem årtusinder kendt for et rigt fiskeri.

Der ses nu en unaturlig nord-sydgående linje, hvor sten er fisket indtil en dybde på ca. 4 meter eller mindre (bilag 2). Uden for linjen findes stadig enkelte spredtliggende sten, der ligger dybt i havbunden og derfor ikke er blevet fisket. Uden for linjen er bunden fast af enten ren moræne eller moræne med op til 5 cm lag af hovedsagelig sand, dynd eller sort mudder. Bunden egner sig derfor særligt godt til udlægning af sten.

Landskabet over og under vand

Den omgivende natur er et meget kuperet morænelandskab skabt af istiden. Geologien består af ler, grus og store sten i sammenblanding. Årtusinders erosion af kysten har bortvasket ler og sand, hvorefter grus og stenstrøninger er blevet tilbage i landskabet og i havet. Sandet og finere lerpartikler er skyllet til havs via undersøiske tidevandsrender. Der er store højdeforskelle i landskabet med højdedrag på land, klinter langs kysten og vanddybder i Begtrup Vig på 30 meter eller mere. Vi kender til rev med liv i området ned til 16 meter.

Projektområdet

Projektområdet er ca. 900 meter langt og 70-250 meter bredt og består af flere, mindre stenfelter (A-E), som omfatter i alt ca. 7,3 hektar havbund (bilag 3). Nærmeste felt ligger ca. 165 m fra kysten. De påtænkte stenrevsfelter ligger i 4 til 8 meters dybde. Bunden er fast og vurderet til at have en særdeles god bæreevne. Ovenpå morænen findes der med tiltagende grad sand i den nordlige ende imod Dragsmur, pga. naturlig erosion af klinter. Der er få rester af det oprindelige stenrev, f.eks. enkelte sten, der sidder hårdt fast i morænen. Disse sten vil naturligvis blive efterladt uberørt.

Natura 2000-område

Området er beliggende i Natura 2000-område nr. 51 "Begtrup Vig og kystområder ved Helgenæs". Hele projektområdet er omfattet af udpegningsgrundlaget "Bugter og vige". Det nordligste felt (A) ligger ud for et område, der er på udpegningsgrundlaget "Sandbanke", hvor der på store dele af området er registreret ålegræs. Projektet vil ikke påvirke sandbanken direkte, men have en indirekte effekt ved at danne grundlag for større biodiversitet, idet det ikke vil ændre på fungerende habitater, men nænsomt restaurere og udvide habitater. Projektet vil derfor støtte op

om de overordnede mål for udpegningsgrundlagene ved at sikre en veludviklet fauna og bundvegetation.

På landsiden, mellem Asgilhøjevej og strandkanten, er der udpeget et surt overdrev, som går parallelt med projektområdet. Området er tilgængeligt fra syd, hvor der er parkeringsmuligheder. På den østlige side af Asgilhøjevej, er et beskyttet kalkoverdrev, hvor der er registreret Markfirben. Stenrevsfelterne ligger minimum 165 meter fra kysten og på 4-8 meters dybde, hvorfor vi mener, at projektet ikke vil påvirke habitater og arter på de beskyttede naturområder. Såfremt fiskebestanden øges som konsekvens af stenudlægningen, og der efterfølgende sker en stigning i antal lystfiskere, er vurderingen, at de beskyttede naturområder og bilag IV-arter stadig ikke vil blive påvirket negativt.

Nationalpark Mols Bjerger

Projektområdet hører under Nationalpark Mols Bjerger, der netop er i gang med at genskabe det oprindelige landskab på landjorden med et stenstrøningsprojekt. Nationalpark Mols Bjerger ønsker også at genskabe og dermed forbedre forholdene under vand, og nationalparken støtter derfor officielt op om udsætning af sten i Begtrup Vig (bilag 6), som beskrevet i dette projekt.

Tanganlæg

Det nordligste felt ligger ud for et tanganlægsprojekt godkendt af Kystdirektoratet. Ejerne af tanganlægget er positivt indstillet overfor stenrevsprojektet og ser ingen risiko for at stenudsætningen kan have en negativ indvirkning på tanganlægget (bilag 6).

Dokumentation

Hele området er screenet og filmet af dykkere med gps-lokationer, så før- og eftertilstande kan dokumenteres. Se oversigtskort i bilag 5 over dykkernes scanningsruter.

Arkæologi

Der er arkæologisk kulturarv i form af gravhøje m.m. overalt i landskabet, f.eks. ligger Askilhøje lige oven for klinten. Der er i 1990'erne foretaget udgravninger pga. nedstyrtningssfare forårsaget af erosion. Derfor er området neden for Askilhøje udeladt fra ansøgningen, da dette område vil kræve en mere grundig, marinarkæologisk undersøgelse. Der er på stranden og i havet på en dybde fra 0 til 2,2 meter fundet rige forekomster af stenalderredskaber i form af flintafslag langs med de 4 sydlige ansøgte felter. Syd for de ansøgte felter, dvs. i kyststrækning tættest på Kongsgårde, er der indrapporteret undersøisk skovbund og en mulig boplads. Ansøgningen omfatter ikke aktivitet i disse områder.

Sejladssikkerhed

Stenene udlægges i en højde af max. 1,5 meter, hvor de største sten lægges i den dybe ende af felterne. Stenene lægges så der vil være 3 meter vand over stenene, og dermed have fridybde for sejlad med almindelige både og sejlbåde. Der findes naturlige store sten i området med en betydelig mindre fridybde, enkelte kan naturligt ses ved ebbe.

Sejlkлубben Bugten, Århus, der ejer Kongsgårde Bro, og som har turbøjer i bugten, er blevet kontaktet. Der er kommet en foreløbig positiv tilkendegivelse fra forhenværende formand af sejlkлубben og der afventes en tilbagemelding fra den nuværende bestyrelse af sejlkлубben.

Erhvervsfiskeri

Siden 2021 har det ikke været lovligt at bedrive erhvervsfiskeri med bundgående redskaber i området, jf. § 11 i BEK nr. 2298 af 03/12/2021. Landbrugs- og Fiskeristyrelsen oplyser 30/4-2025 i

J. nr. 25/4381 at der ikke er aktive tilladelser i området til brug af bundgående redskaber og at der ej heller er udstedt undtagelser efter §12.

Forventninger til resultat

Vi forventer, at stenudlægningen vil resultere i væsentlig flere makroalger, som vi har dokumenteret, kan trives på de dybder der er ansøgt om. Flere makroalger, vil optage CO₂ og næringsstoffer og bidrage til mere iltning af havområdet via fotosyntese. Makroalgerne vil give habitater for dyreplankton, krebsdyr etc. og skaber dermed et naturligt fødegrundlag og skjulesteder for fisk, herunder torsk, fladfisk og typiske revfisk som havkarusse, ålekvabbe, kutlinger, tangspræl, m.v. Derudover forventer vi, at antallet af blåmuslinger, knivmuslinger, rurer, molboøsters, som er effektive filtratorer af vandet, vil øges ved, at de etablerer sig i sprækkerne mellem de mange nye stenbunker. Vi forventer, at der på stenene vil vokse en fyldig tangskov op i form af makroalger som sukkertang, palmetang og rødalgearter, som kræver sten og lidt dybde, men trods alt allerede findes i mindre udbredelse i området.

Vores dykkerundersøgelser har dokumenteret med foto og videomateriale, at lavtvandsområderne rent faktisk har en rig biodiversitet, men at arterne og de større fisk på lidt dybere vand har trange kår, da de dybere liggende revsten nu mangler pga. stenfiskeriet. Vi ser dog masser af liv på de få dybtliggende revsten, der er tilbage. Vi mener derfor, at udlægning af flere sten og restaurering i de stenfiskede områder hurtigt vil gøre en forskel.

Vi har dykket i området over de sidste ca. 5 år, og vi ved, at de to felter længst mod syd har dyndudbredelse og årligt rammes af iltsvind og liglagen. Dog ses betydelig mindre effekter af iltsvindet omkring de tilbageværende revsten. Vi forventer derfor at projektet vil kunne bremse produktionen af mere dynd og mindske iltsvindet ved at genskabe mere hård bund til flere makroalger, muslinger etc. og fremme vandkvaliteten.

Da vi allerede ved, at områderne mod nord har stor biodiversitet, forventes felterne at gøre det samlede område mere robust over for iltsvind og næringsstoffer. Området vurderes til at være et marint ydre område, hvorfra der sker en naturlig spredning af liv til de indre områder f.eks. Kalø Vig, der årligt er hårdt ramt af iltsvind jf. den årlige iltsvindsrapport fra Århus Universitet. Egne dykninger i Kalø Vig bekræfter desværre kun konsekvenserne for havmiljøet her. Det vurderes derfor, at projektet her vil have en gunstig effekt på den generelle udbredelse og naturlige spredning af arter i Begtrup Vig og dermed videre ind mod Kalø Vig, via de naturlige havstrømme.

Dermed ser vi også projektet som en understøttelse og artskilde for de fremtidige ansøgninger om miljøforbedringer og områdebeskyttelser, der er undervejs fra Havsamarbejdet i mellem de 7 østjyske kystkommuner, hvilket her understøttes af Syddjurs Kommunes direkte deltagelse i projektet.

F. Beskrivelse af planlagte arbejdsmetoder

Kan evt. uddybes i bilag

Udlægningsmønster for stenfelterne

Stenene udlægges i et varieret mønster, så der både er spredte, enkeltstående sten samt stenfelter og stengrupper af varierende størrelse, fra ca. 3-20 sten pr. gruppe. Ved at udlægge stenene på denne måde, opnås dels at havstrømmene og kystdynamikken stadig kan fungere som i dag, og der opnås en optimal udnyttelse af de udlagte stens overfladeareal og antal skjul (bilag 4). Der lægges vægt på, at udlægningerne skal ligne de naturlige stenstrøninger, der kendetegner geologien i området.

Ved udlægning af sten i forskellig størrelse fra ca. 20 cm og op til max. 150 cm i diameter, ønsker projektet at kortlægge de biologiske effekter af de forskellige stenstørrelser. Effektvurdering kan laves både visuelt med kamera samt ved udlægning af tejner til optælling af fangster af fisk og skaldyr.

Der vil være fokus på at skabe hulrum, som kan give flere blåmuslinger. Blåmuslingernes største naturlige fjender er krabber, søstjerner og edderfugle. Ved at eksperimentere og finde ud af, hvilke samlinger af stenstørrelser, der egner sig bedst til at sikre blåmuslingernes overlevelse (via bestemte størrelser af hulrum), kan disse erfaringer gives videre til andre stenrevsprojekter i Danmark, for at sikre bedre overlevelse af blåmuslingerne og beskyttelse mod at blive spist.

Stentyper

Projektet foregår i et istidslandskab, hvor de naturlige forekomster af sten har oprindelse fra Norge og Sverige. Det forventes, at sten til de større dybder mest effektivt og rationelt kan gennemføres med importeret granit fra Norge, hvilket muliggør anskaffelse af store sten. Når de nedlagte sten er begroet af makroalger, er kanter ikke længere synlige.

Projektet rummer desuden en lokal stenbank af marksten i projekt "Stenrig" og økonomiske bidrag fra indsamlingen "Køb en sten". De lokalt indsamlede marksten planlægges at blive anvendt i den lave ende af stenrevsfelterne.

Stenene ønskes anlagt på en dybde, der ikke er synlig fra land og hvor fiskeri med bundgående redskaber er ulovligt.

Indsamlede marksten forventes at blive sejlet ud fra Kongsgårde Bro, mens indkøbt granit fra Norge forventes at blive sejlet til med pram/fartøj hen til projektområdet. Stenene udlægges med gravko fra pram. Prammen sejles ud på lokationen med en slæbebåd. Slæbebåden stabiliserer prammen i forbindelse med udlægningen, idet der ikke må sættes fødder ned i havbunden jf. krav fra Moesgaard Museum. Gravkoens arm bliver ført i en halvcirkel, mens stenene frigives. Dette gentages hvor gravkoens arm gradvis strækkes længere og længere ud. Herefter flyttes prammen til en ny lokation, hvorefter det hele gentages.

Ved udlægning af sten, svarende til 10 % dækning af bunden i felterne (7,5 ha), og med en gennemsnitshøjde på 1 meter, fås følgende stenvolumen: 7.500 m³.

Projektet er indtil videre økonomisk støttet af LAG, NRGis værdipulje og Syddjurs Kommunes Naturpulje med ca. 700.000 kr. Der søges flere fondsmidler. Projektet ønskes søsat så snart der er skaffet fondsmidler nok til at projektet kan gennemføres.

Venlig hilsen

Helgenæs Stenlaug i samarbejde med Havsamarbejdet i Østjylland samt Syddjurs Kommune

G. Uddybning

Skal der i forbindelse med anlægget foretages uddybning?

☐

Ja

☒

Nej

Hvis ja skal mængden for uddybningen angives _____ m³

Beskrivelse af hvordan sedimentet fra uddybningen efterfølgende tænkes behandlet:

H. Opfyldning

Skal der i forbindelse med anlægget foretages opfyldning på søterritoriet?

☐

Ja

☒

Nej

Hvis ja skal mængden af opfyldningsmateriale angives _____ m³

Beskrivelse af opfyldningsmaterialets kvalitet:

I. Nødvendige bilag

Følgende bilag skal vedlægges:

- Søkort med indtegnet anlæg – bilag 1
- Matrikelkort med indtegnet anlæg - nej
- Plan- og skitsetegning over det samlede anlæg - nej
- Målsatte snittegninger over eventuelle moler, broer mv. - nej
- Målfast oversigtskort med hele anlægget indtegnet – bilag 3
- Samtykkeerklæringer fra berørte grundejere – nej

Evt. andet relevant materiale:

Bilag 2: Luftfoto der viser overgangen fra stenfisket til ikke-stenfisket område

Bilag 4: Udlægningsmønstre for stenfelterne

Bilag 5: Dykkerundersøgelser

Bilag 6: Støtteerklæringer fra lokalbefolkningen, borgmesteren, ejere af tanganlæg, Nationalpark Mo

J. Erklæring og underskrift

Undertegnede ansøger erklærer, at oplysninger, der står i ansøgningen, er i overensstemmelse med de faktiske forhold.

Dato	Fulde navn (<i>benyt blokbogstaver</i>)	Underskrift
22-08-2025	Sidsel Sode	<i>Sidsel Sode</i>

Ansøgningen sendes med post til:

Kystdirektoratet

Højbovej 1

Postboks 100

7620 Lemvig

Eller via e-mail: kdi@kyst.dk

Vejledning til ansøgningsskema (vedrørende ansøgning om tilladelse til anlæg på søterritoriet)

Punkt A. Oplysninger om ejere

Her anføres navn, adresse mv. på ejere af den eller de matrikler, hvor anlægget opføres på eller ud for. Er der flere ansøgere, kan det anføres i et vedlagt bilag.

Punkt B. Evt. repræsentant (entreprenør, ingeniør eller lignende)

Her anføres navn, adresse mv. på den person, der fungerer som kontaktperson (projektansvarlig) under sagens behandling, det kan for eksempel være et entreprenør- eller ingeniørfirma.

Punkt C. Offentliggørelse af oplysninger

Kystdirektoratet er forpligtiget til at orientere naboer og andre berørte parter om ansøgninger om tilladelse til anlæg på søterritoriet. Ved orienteringen sker der altid en videregivelse af de oplysninger, som er angivet i skemaet. Endvidere offentliggøres ansøgningen på Kystdirektoratets hjemmeside.

Punkt D. Anlæggets placering

Her anføres projektets adresse, dvs. dets fysiske placering. Det er vigtigt for sagens behandling, at matrikelnumre samt ejerlav angives. Disse oplysninger kan findes i ejendommens skøde eller indhentes fra kommunen eller på internettet, f.eks. på www.miljoportalen.dk.

Punkt E. Beskrivelse af anlægget

Her beskrives anlægget i sin helhed. Beskrivelsen skal bl.a. omfatte formål og baggrund for anlægget, anlæggets udformning, en beskrivelse af hvilke materialer, der anvendes til anlægget og overvejelser over anlæggets indvirkning på strømningsforhold og den nærliggende kyst.

Til anvendelse for en screening for VVM skal beskrivelsen ligeledes belyse nedenstående forhold.

Anlæggets

- dimensioner
- kumulation med andre projekter
- anvendelse af naturressourcer
- affaldsproduktion, forurening og gener
- risiko for ulykker, navnlig under hensyn til de anvendte materialer og teknologier

Anlæggets betydning for den miljømæssige sårbarhed i området særligt i forhold til

- nuværende arealanvendelse
- de tilstedeværende naturressourcers relative rigdom, kvalitet og regenereringskapacitet
- det naturlige miljøes bæreevne med særlig opmærksomhed på kystområder, områder der er fredet eller omfattet af national og international natur- og miljøbeskyttelses lovgivning, tætbefolkede områder, områder der er af særlig betydning ud fra et historisk, kulturelt eller arkæologisk synspunkt

Anlæggets potentielle påvirkninger herunder

- påvirkningernes omfang (geografisk område og antal personer der berøres)
- påvirkningernes grænseoverskridende karakter
- påvirkningers grader og -kompleksitet
- påvirkningens sandsynlighed
- påvirkningens varighed, hyppighed og reversibilitet

Beskrivelsen kan eventuelt suppleres med bilag.

Punkt F. Beskrivelse af arbejdsmetoder

Her angives hvilke arbejdsmetoder, der benyttes ved opførelsen af anlægget, bl.a. hvordan og hvornår arbejdet udføres. Angivelsen af arbejdsmetoder er vigtigt for vurderingen af anlæggets påvirkning på miljøet.

Punkt G. Uddybning

Hvis der i forbindelse med anlægget foretages en uddybning, skal det angives i kubikmeter, hvor stor en mængde sediment uddybningen omfatter, og ligeledes hvad der efterfølgende skal ske med sedimentet, f.eks. om det skal bruges til kystfodring, opfyldning mv.

Punkt H. Opfyldning

Hvis der i forbindelse med projektet foretages en opfyldning, skal omfanget af opfyldningen angives i kubikmeter materiale brugt til opfyldningen. Kvaliteten af materialet til opfyldningen skal belyses, specielt mht. om det er forurenede eller uforurenede materiale, der benyttes.

Punkt I. Nødvendige bilag

Følgende bilag skal foreligge, før en ansøgning om tilladelse til anlæg på søterritoriet kan behandles:

- Søkort med anlægget indtegnet
- Matrikelkort med anlægget indtegnet. Matrikelkort kan findes på www.miljoportalen.dk. Anlæg kan f.eks. indtegnes med tusch på matrikelkortet.
- Plan- og skitsetegning over det samlede anlæg
- Målsatte snittegninger, der gør rede for anlæggets konstruktioner. På snittegningen angives f.eks. konstruktionernes højde, bredde, længde mv.
- Målfast oversigtskort med hele anlægget indtegnet
- Samtykkeerklæringer fra ejerne af alle berørte matrikler skal vedlægges, hvis anlægget strækker sig over mere end ansøger / ejers matrikel. Hvis en repræsentant for ejeren, f.eks. entreprenør- eller ingeniørfirma søger om tilladelse til anlægget på ejerens vegne, skal ansøgningen desuden vedlægges en samtykkeerklæring fra ejeren om, at han er indforstået med dennes repræsentation, samt at han er indforstået med, at anlægget opføres på hans ejendom.

Er der i forbindelse med anlægget lavet en strømningsanalyse eller lignende, er det hensigts- mæssigt at vedlægge den/dem som bilag for at belyse sagen bedst muligt.

Hvis der er spørgsmål til ansøgningsskemaet, kan Kystdirektoratet kontaktes på tlf. 99 63 63 63 eller på email: kdi@kyst.dk.

Kystdirektoratet

Til: Anne Villadsgaard (avi@kyst.dk)
Fra: Sidsel Sode (siso@syddjurs.dk)
Titel: SV: Anmodning om supplerende oplysninger - ansøgning om etablering af stenrev ved Helgenæs, Syddjurs Kommune (2025-83975)
E-mailtitel: SV: Anmodning om supplerende oplysninger - ansøgning om etablering af stenrev ved Helgenæs, Syddjurs Kommune (2025-83975) (MST Id nr.: 13670725)
Sendt: 27-11-2025 08:56
Bilag: Kongsgård Stenrev - Projektering.docx;

Hej Anne

Hermed en opdatering af projektet:

Bufferareal og stenudlægning i felt A

Vedhæftet er detaljerede kort af felterne A-E, hvor der er konkret angivelse af stenudlægningen i felt A samt en korrektion i de resterende felter forhold til sten uden for felterne på tidligere bilag 4. Der er ikke valgt at udvide felterne med 25 % bufferareal.

Stenmængde i hvert stenfelt

A: 3000 tons
B: 1000 tons
C: 3000 tons
D: 1000 tons
E: 3000 tons

I alt 11000 tons

Anlægsperiode

Stenrevsprojektet har formået allerede at få økonomisk støtte til hele projektet og er dermed interesseret i at etablere stenene allerede i 2026. Såfremt dette ikke kan lade sig gøre, ønskes projektet gennemført i 2027. Det er vurderet at forår eller efterår vil være det bedste tidspunkt, hvor turistsæsonen er lav og dermed mindre sejlads i området. Afhængig af vejret er vurderingen, at projektet med at lægge stenene ned kan gøres inden for 4-6 uger.

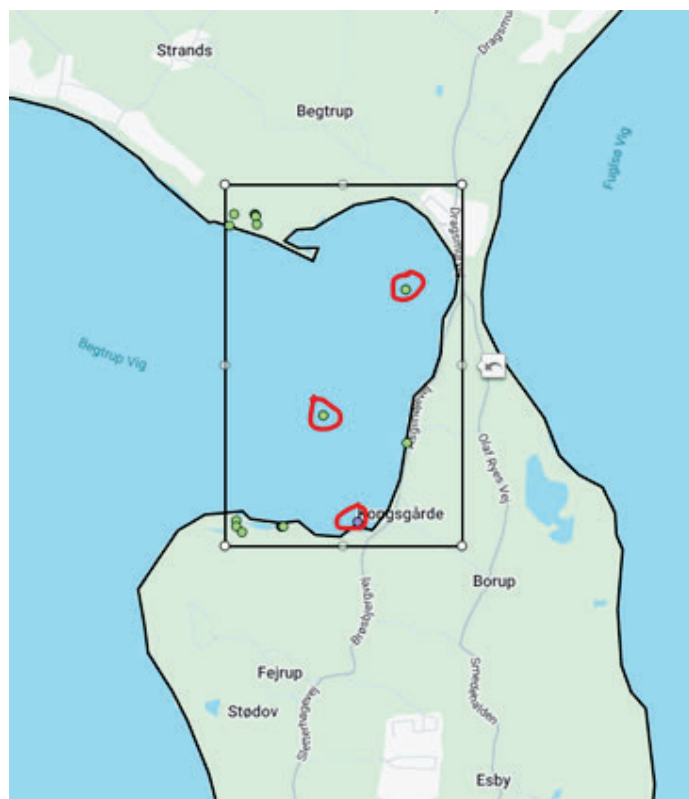
Planen er at købe granit i Norge, som fragtes på pram til Danmark. Prammen(ene) ligger for anker ud for vigen, mens stenene lægges ned med grab fra en mindre pram, som kan tilgå de planlagte stenrevsfelter på lavere vand. Der vil dermed ikke være nødvendigt med en landbaseret mellemstation til stenene.

Marsvin (bilag IV-art)

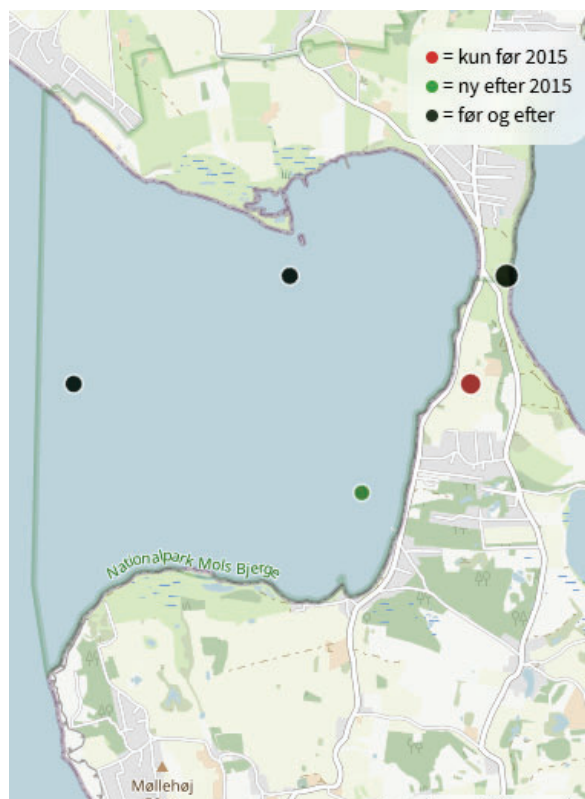
Der er spottet marsvin i Begtrup Vig. Jf. Naturbasen er der registreret marsvin i 2012, 2014 og 2021 og i Arter.dk er der registreret 3 fund af marsvin. Dog er der, ifølge lokale borgere, jævnligt spottet marsvin i bugten, men at det er blevet længere mellem marsvinenes besøg, hvilket evt. kan skyldes mindre fødegrundlag.

Såfremt projektet går i gang om foråret, vil det stræbes efter at udlægge stenene inden maj/juni, hvor marsvin normalt får unger.

Projektet vil være forbundet med støj i perioden, hvor stenene lægges ned, men det er overordnet vurderet, at projektet ikke vil have væsentlige indvirkning på marsvinene, grundet den korte varighed af selve udførelsen af projektet.

Naturbasen

Arter.dk

Vandområdeplanerne 2021-2027 i forhold til miljøfarlige forurenende stoffer.

Da der er ønske om at udlægge norsk granit, er det vurderet, at projektet ikke vil afgive miljøfarlige stoffer.

Vurdering ift. havstrategien (11 deskriptorer)

1. Biodiversitet

Det er vurderet, at projektet ikke vil udgøre en risiko for hverken fugle, marsvin, sæler og andre havdyr. Vurderingen er derimod at projektet vil have en positiv indvirkning på biodiversiteten, da stenene og efterfølgende vækst af makroalger vil give både skjulemuligheder og fødegrundlag for flere arter.

2. Ikkehejmehørende arter

Det forventes at projektet ikke vil forårsage indførsel af ikkehejmehørende marine arter, da fartøjer skal overholde ballastvandkonventionen, som foreskriver at ballastvand skal renses i et behandlingsanlæg inden udledning.

3. Erhvervsmæssigt udnyttede fiskebestande

Det forventes at projektet vil øge bestanden af fx torsk ved at skabe skjulemuligheder og et større fødegrundlag for erhvervsmæssigt udnyttede fiskebestande

4. Havets fødenet

Da det vurderes, at biodiversiteten øges ved projektet, vil fødenettet herved styrkes.

5. Eutrofiering

Det er vurderet, at der ikke vil ske øget eutrofiering ved udsætning af sten i Begtrup Vig.

6. Havbundens integritet

Projektet forventes at forbedre havbundens integritet, idet der tidligere har været sten på den ansøgte dybde og at stenene vil øge forekomsten af makroalger og skjulemuligheder for både bentiske og pelagiske arter.

7. Hydrografiske ændringer

Det er vurderet, at stenudsætning på de angivne placeringer ikke vil forårsage væsentlige hydrografiske ændringer, da stenene lægges langs med eksisterende stenrev og der tidligere har været sten i de angivne områder.

8. Forurenende stoffer

Det er vurderet, at projektet ikke vil forårsage udledning af forurenende stoffer, da der anvendes norsk granit.

9. Forurenende stoffer i fisk og skaldyr til konsum

Det er vurderet, at projektet ikke vil forårsage en overskridelse af gældende grænseværdier for forurenende stoffer i fisk og skaldyr til konsum.

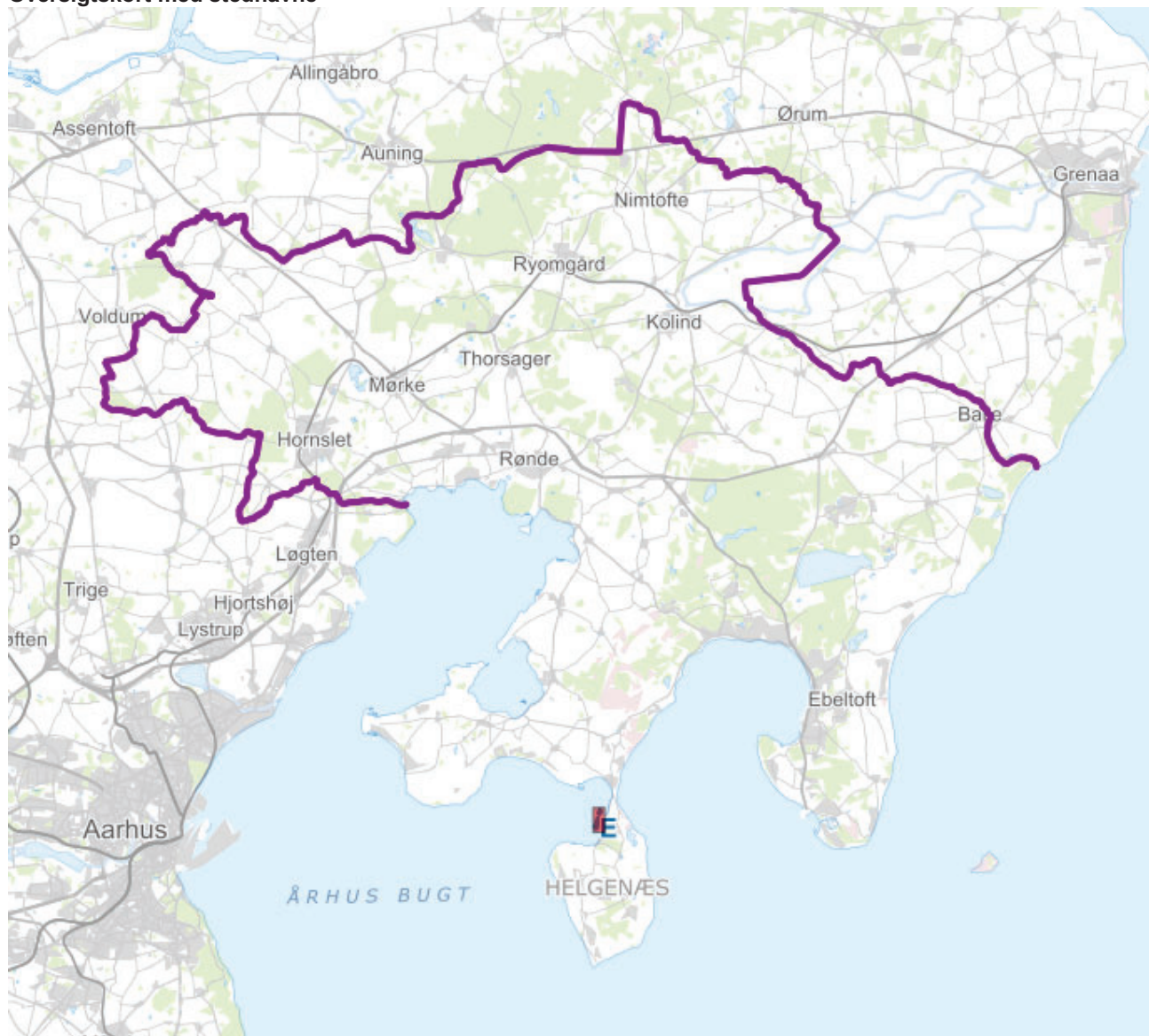
10. Affald

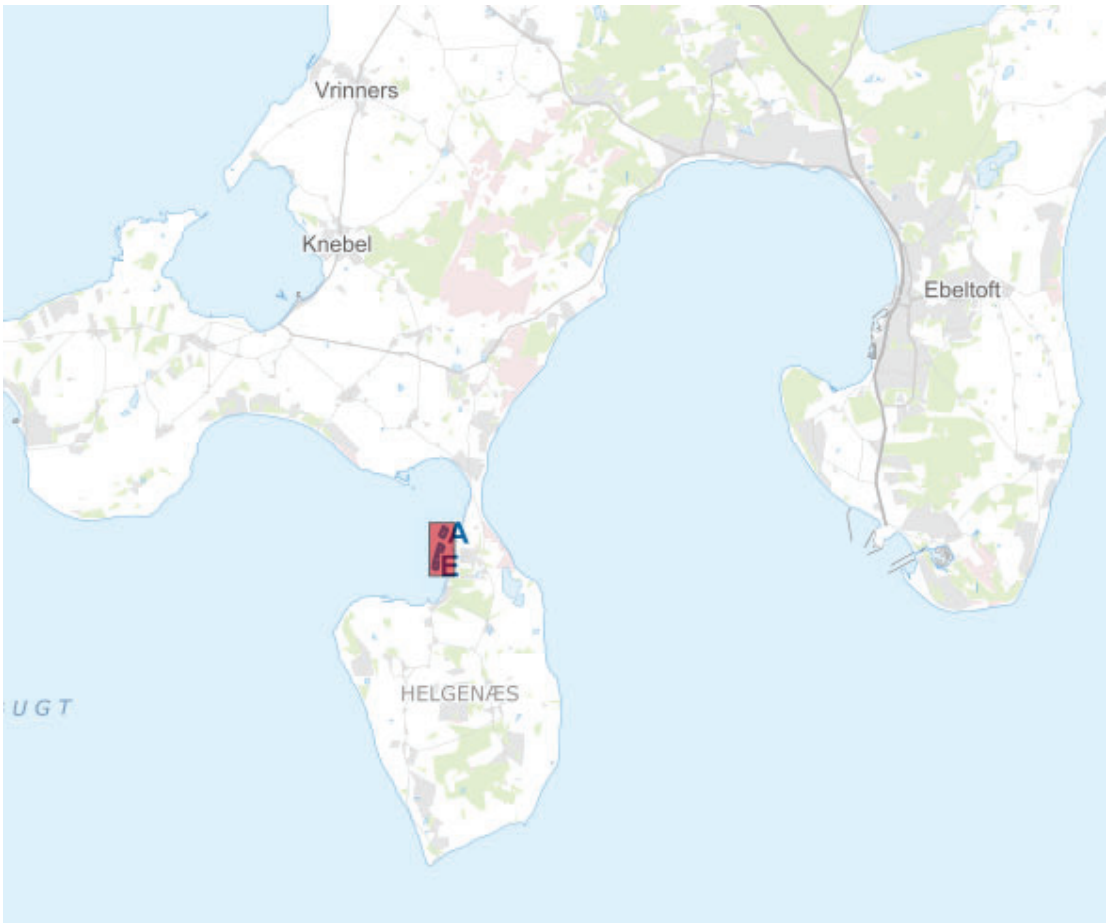
Da projektet kun drejer sig om at nedsænke sten på havbunden, er det vurderet, at der ikke vil forekomme marint affald i forbindelse med projektet.

11. Undervandsstøj

Der vil forekomme støj i forbindelse med projektets udførelse, idet der vil være motorstøj fra pramme og kran til nedsænkning af stenene. Der vil være tale om lavfrekvent støj, som er tidsbegrænset til 4-6 uger og er derfor vurderet at være acceptabelt.

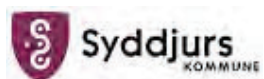
Oversigtskort med stednavne

Venlig hilsen

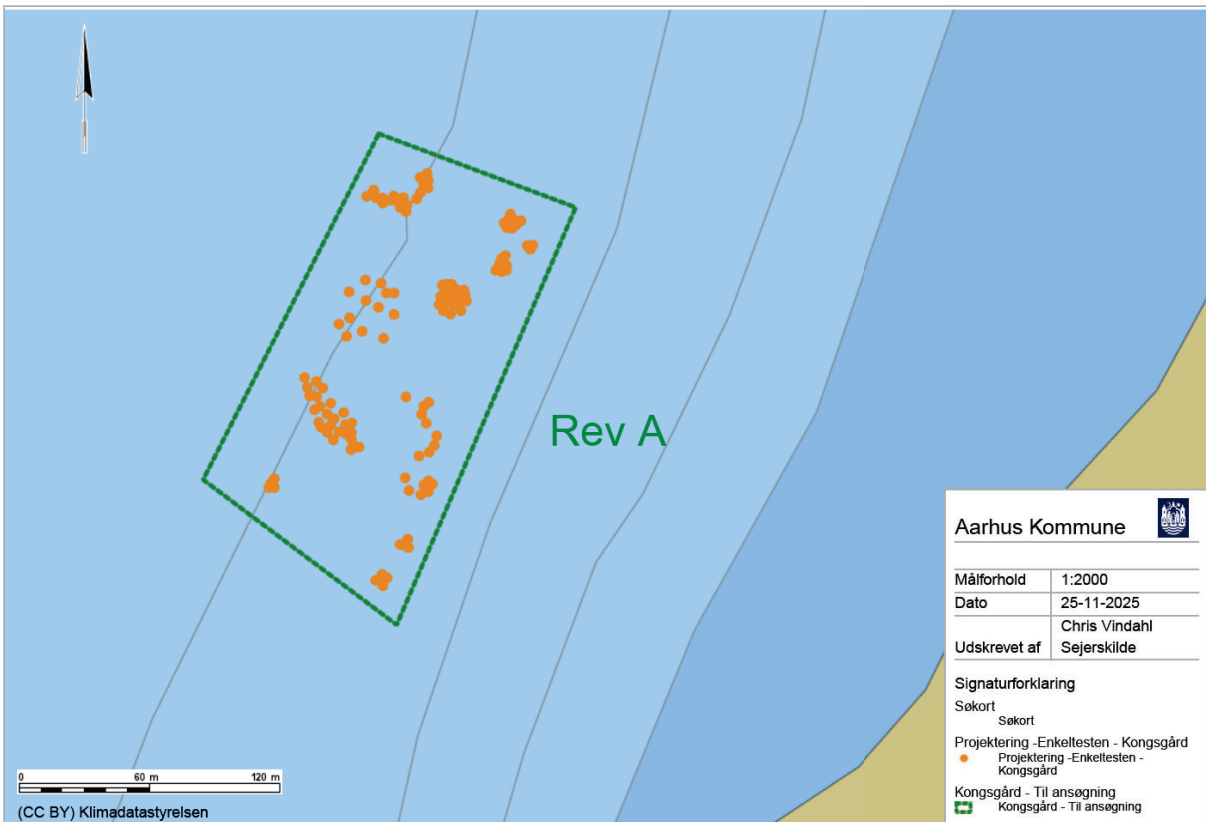
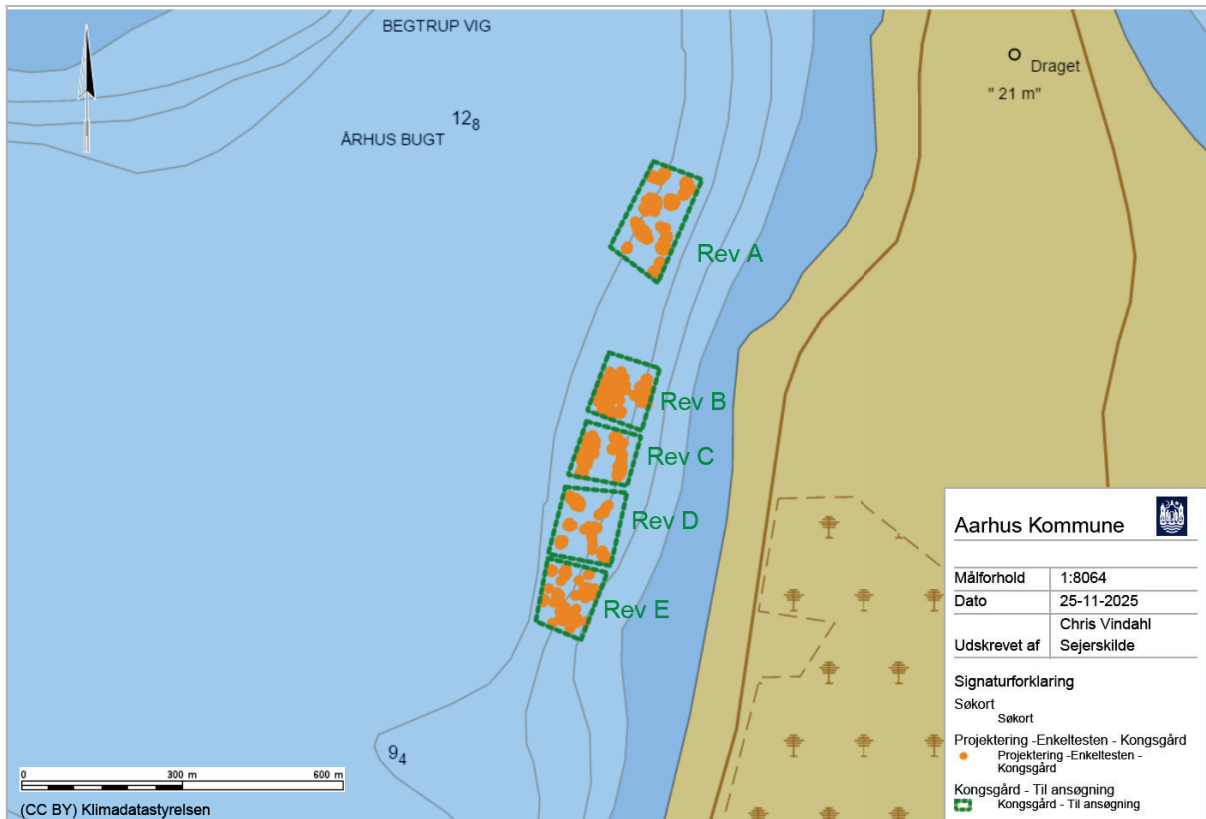

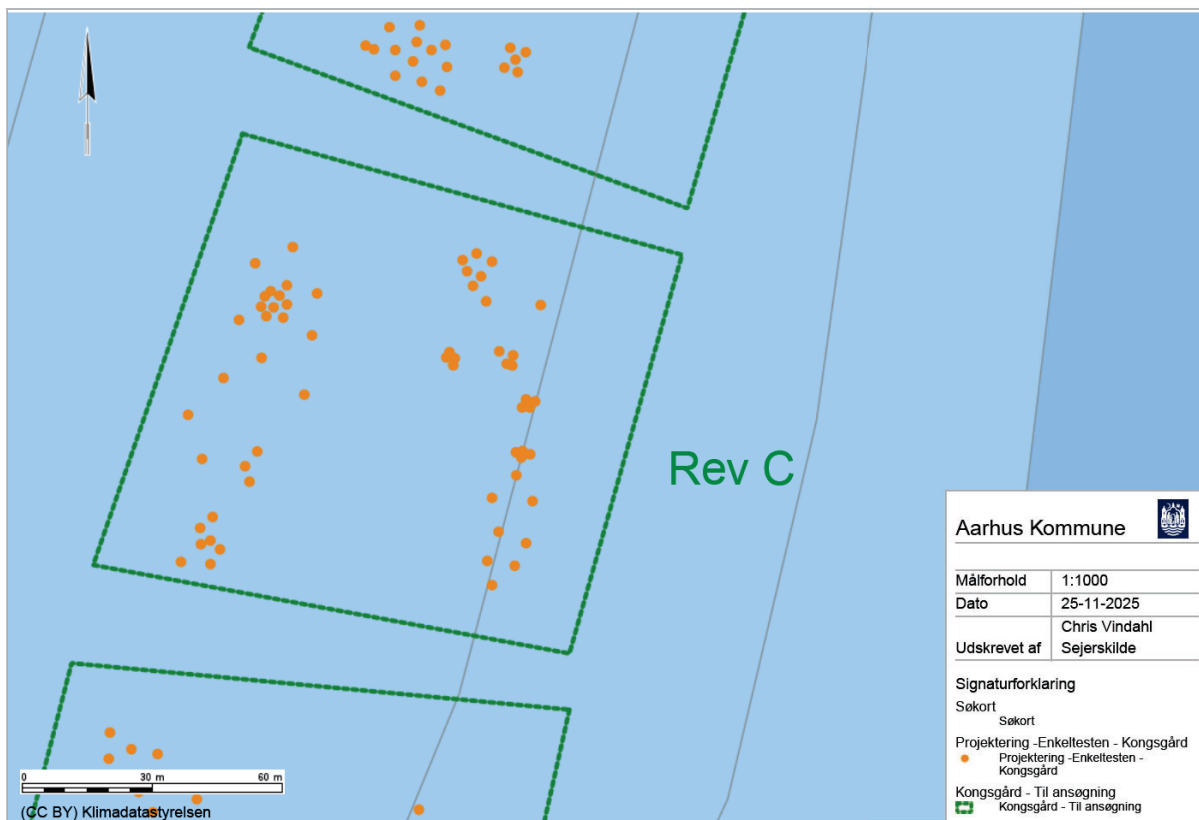
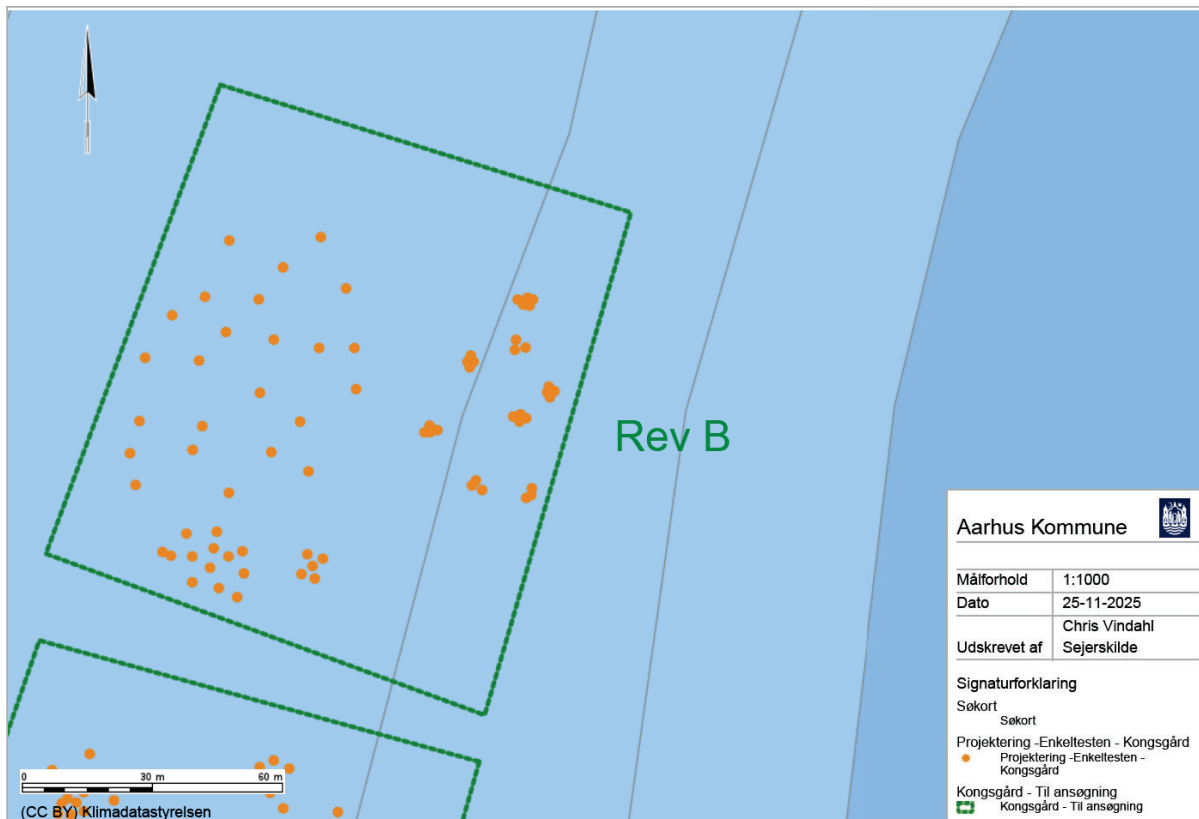
Sidsel Sode
Biolog
Landbrug

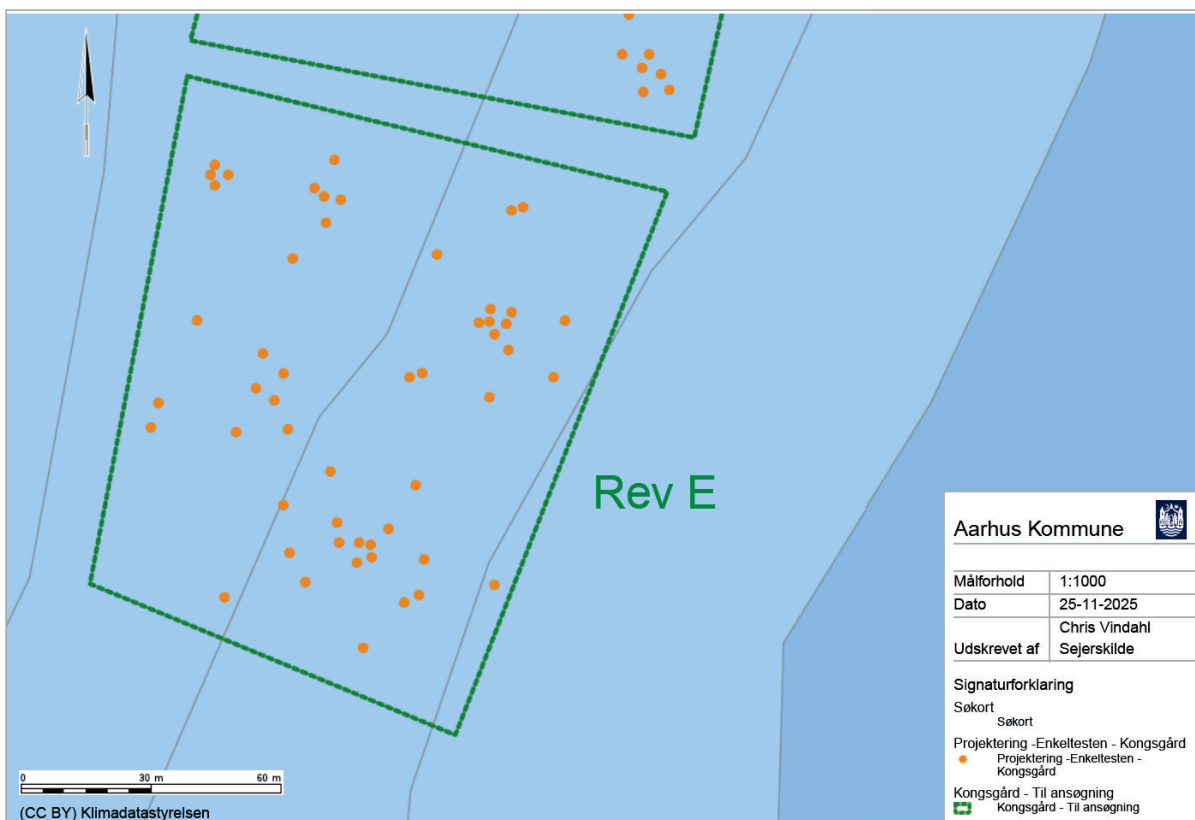
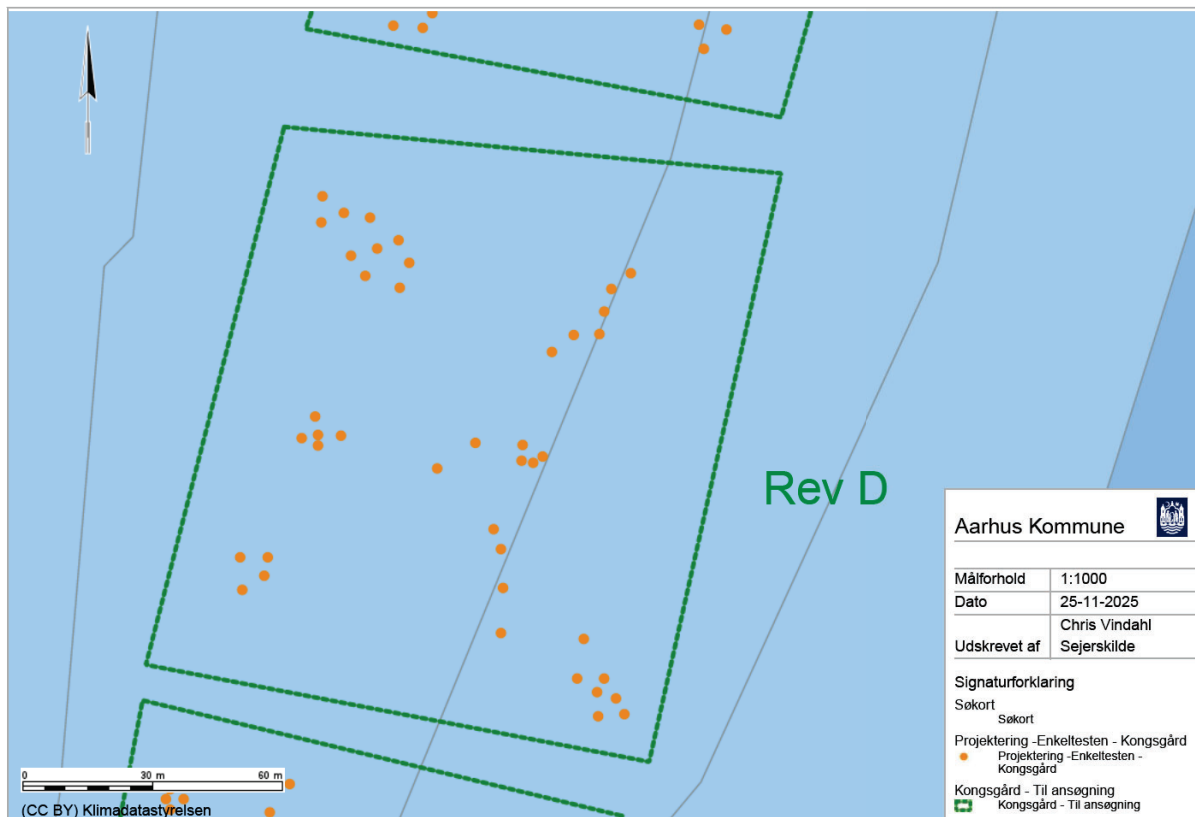
Direkte +4587535374
Mobil 23697230
siso@syddjurs.dk

Landbrug • Lundbergsvej 2 • 8400 Ebeltoft • Tlf +4587535000 • www.syddjurs.dk • CVR: 29189978
Postadresse: Syddjurs Kommune • Lundbergsvej 2 • 8400 Ebeltoft

Send sikkert hvis du ønsker at sende følsomme oplysninger til kommunen. Læs mere på www.syddjurs.dk/kontakt
Du kan også læse om, hvordan Syddjurs Kommune håndterer dine oplysninger på www.syddjurs.dk/databeskyttelse

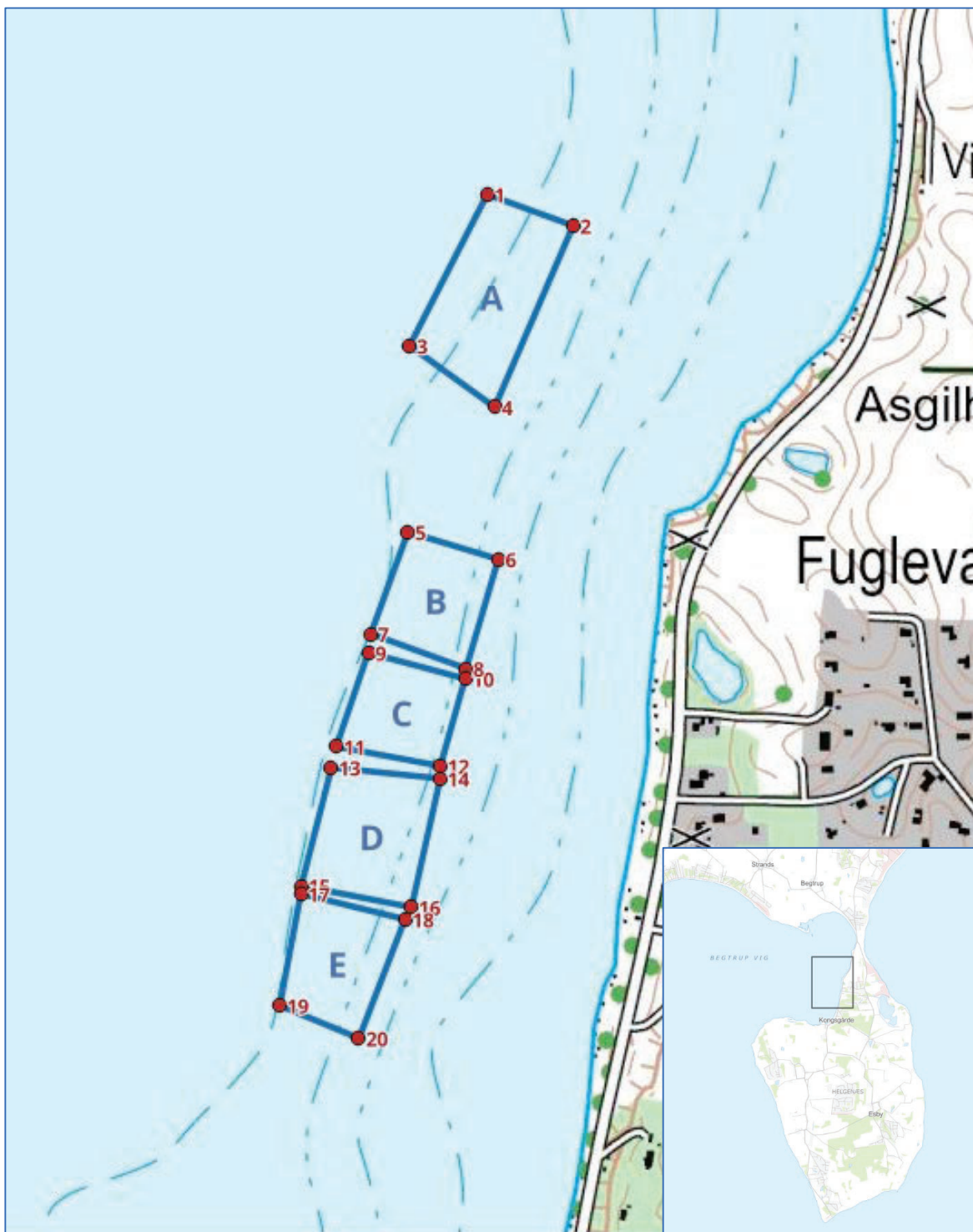

Bilag 1: Kort over projektfelter

Afgrænsning af projektområde med stenfelter - blå polygoner. Dybdeinterval 4-8 meter.

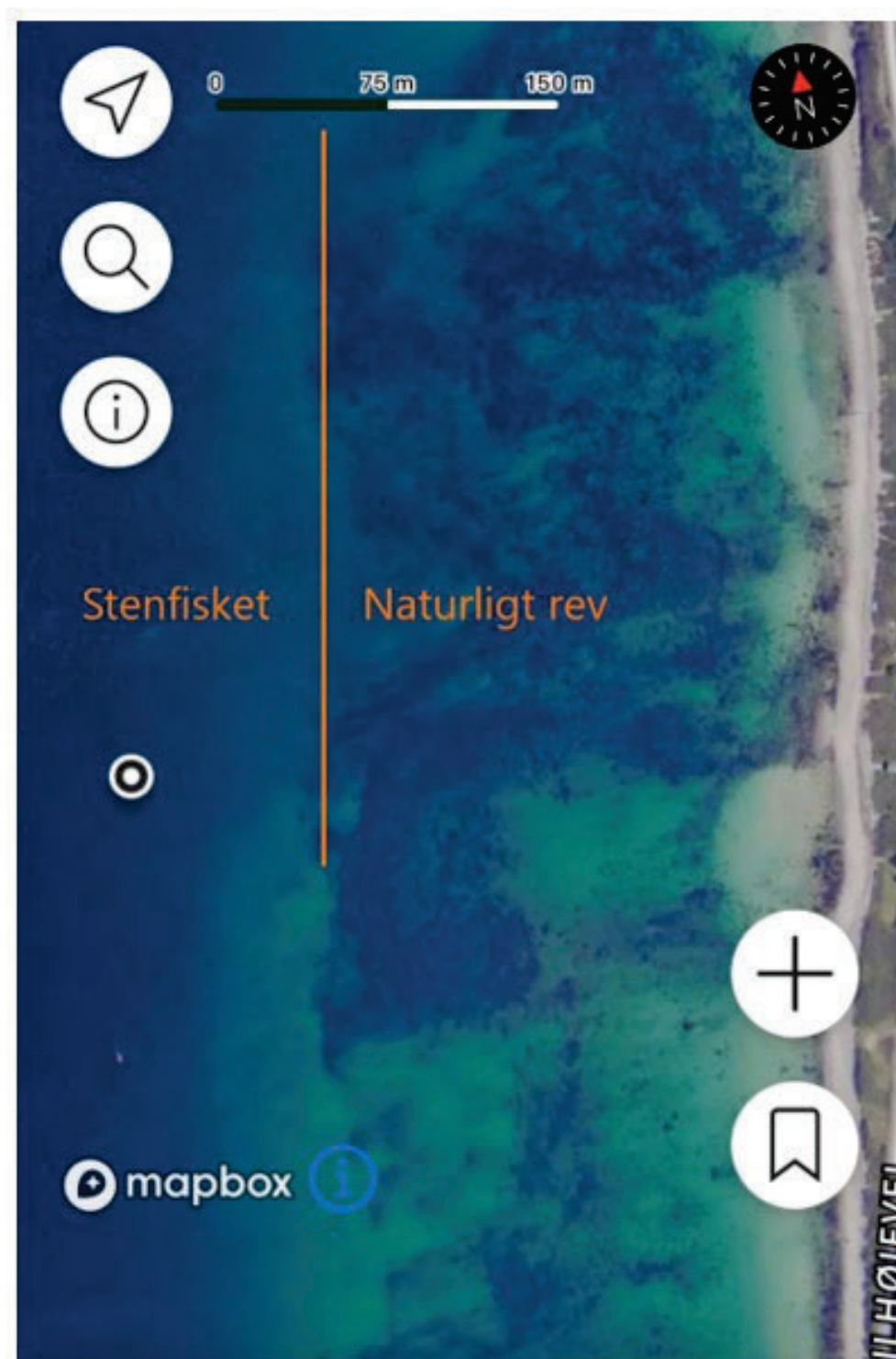
Projektområdets afgrænsning er ca. 900 meter langt og 70-250 meter bredt. Projektområdet består af flere, mindre stenfelter (A-E), og omfatter omkring 7,3 hektar havbund.

Bemærk at der er en afvigelse imellem søkortets dybder og de faktiske vanddybder, men dybdekurvernes form afspejler de faktiske forhold.

Bilag 2: Overgang fra naturligt stenrev til stenfisket område

Herunder ses satellitfoto af området med de 4 sydlige felter. Der ses en tydelig nord-syd gående linje, hvor der på det lave vand mod øst ikke er stenfisket, og der ses stenrev. Mod vest er der stenfisket, så stort set alle sten er fjernet. Få sten ligger tilbage. Se forskellen på undervands foto neden for.

Bilag 2: Overgang fra naturligt stenrev til stenfisket område

Her ses først et billede fra det lave vand med stenrev. Billederne er taget af Niels-Søren Bøgh i foråret 2025 under vores dykkerundersøgelser af området Felt C. Der er altså tale om faktiske fotos fra området omkring den nord-syd gående linje, der vises på billedet ovenfor.

Her ses derefter et billede taget på samme tidspunkt vest for den nord-syd gående linje, hvor der er stenfisket. Der ses hård moræne bund, der bærer enkelte tilbageværende sten.

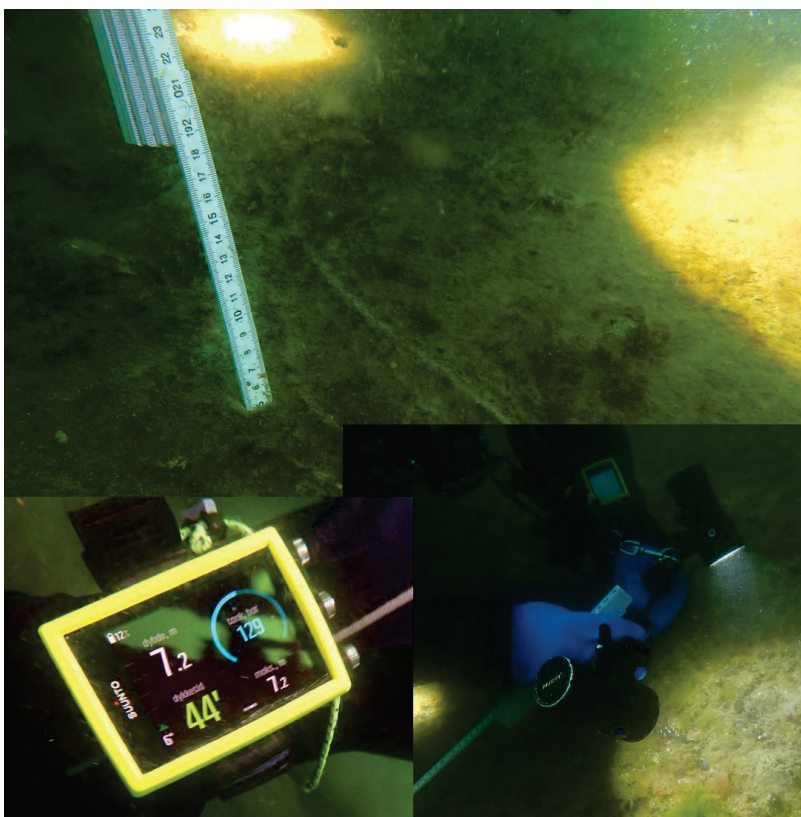

Bilag 2: Overgang fra naturligt stenrev til stenfisket område

På næste billede ser vi en meget stor sten, der ligger tilbage i det stenfiskede område på ca. 7,2 m vand. Vi er her i Felt D. Det ses, at vandkvaliteten og lysgennemtrængningen her er god nok til at potentielt nye udlagte sten vil kunne huse makroalger og deraf skabe habitat for marint liv.

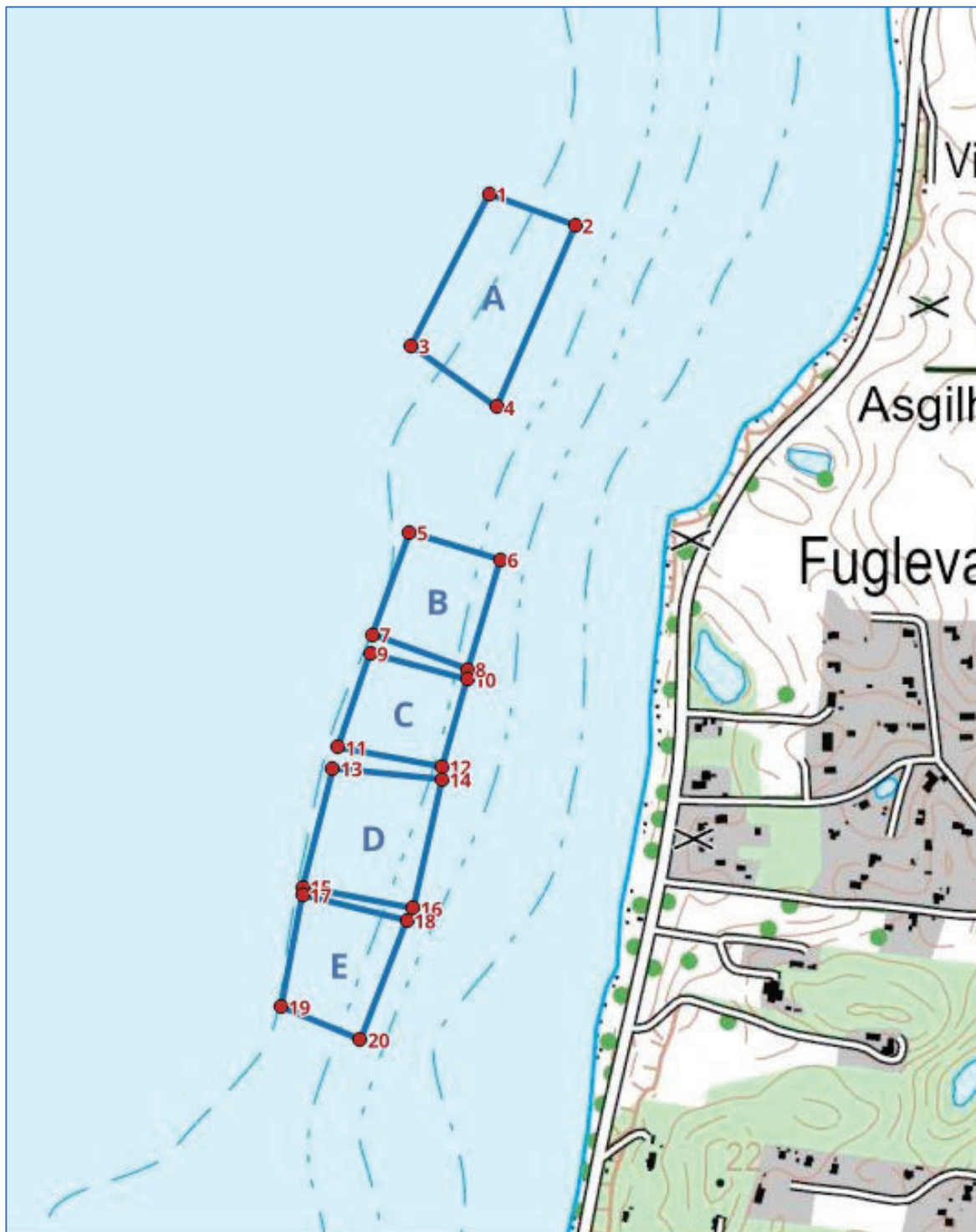

Herunder ses den "værste" bund, der blev fundet under dykkerundersøgelserne. Der ses livløs dynd-/mudderbund. Vi er i Felt E længst mod syd. Under 5 cm dynd/mudder finder vi igen morænebunden, som kan bære sten. Det ses, at der er mørkt og dykkerne må bruge lygter. Dette skyldes mikroalger i vandsøjlen, der blokerer for sollyset. Der er fuld sol oven vande. Vi ved, at der udledes næringsstoffer fra land her.

Bilag 3: GPS-positioner på projektfelterne

I dette bilag er angivet GPS-positioner for de udvalgte felter til sten udlægning.

Projektfelter markeret med nummerering af felternes hjørner.

GPS-punkter, som er angivet for hvert hjørne af projektfelterne, fremgår i tabel nedenfor.

Bilag 3: GPS-positioner på projektfelterne

GPS-punkter for de ansøgte felter til stenudlægning

GPS-punkt nr.	DMS	Lattityde (breddegrad)	Longityde (længdegrad)
1	56° 9' 32.983" N, 10° 31' 11.308" E	56.159162	10.519808
2	56° 9' 31.849" N, 10° 31' 16.540" E	56.158847	10.521261
3	56° 9' 27.868" N, 10° 31' 6.355" E	56.157741	10.518432
4	56° 9' 25.700" N, 10° 31' 11.485" E	56.157139	10.519857
5	56° 9' 21.500" N, 10° 31' 6.000" E	56.155972	10.518333
6	56° 9' 20.500" N, 10° 31' 11.500" E	56.155694	10.519861
7	56° 9' 18.044" N, 10° 31' 3.584" E	56.155012	10.517662
8	56° 9' 16.787" N, 10° 31' 9.381" E	56.154663	10.519272
9	56° 9' 17.400" N, 10° 31' 3.400" E	56.154833	10.517611
10	56° 9' 16.437" N, 10° 31' 9.304" E	56.154566	10.519251
11	56° 9' 14.208" N, 10° 31' 1.316" E	56.153947	10.517032
12	56° 9' 13.471" N, 10° 31' 7.671" E	56.153742	10.518797
13	56° 9' 13.500" N, 10° 31' 1.000" E	56.153750	10.516944
14	56° 9' 13.044" N, 10° 31' 7.648" E	56.153623	10.518791
15	56° 9' 9.480" N, 10° 30' 58.977" E	56.152633	10.516383
16	56° 9' 8.661" N, 10° 31' 5.710" E	56.152406	10.518253
17	56° 9' 9.207" N, 10° 30' 58.947" E	56.152557	10.516374
18	56° 9' 8.253" N, 10° 31' 5.292" E	56.152293	10.518137
19	56° 9' 5.400" N, 10° 30' 57.500" E	56.151500	10.515972
20	056°09'04.5"N 010°31'01.0"E	56.151172	10.517309

DMS-format: Grader, minutter, sekunder (søkort, og plottere)

Decimaltal: Breddegrad, længdegrad (ex. google maps)

Bilag 4: Udlægningsmønster for stenfelterne

Stenene udlægges i et varieret mønster, så der både er spredte, enkeltstående sten, samt stenfelter og stengrupper af varierende størrelse, fra ca. 3-20 sten pr. gruppe.

Mellem stenfelterne er der moræne-/sandbund og her er der habitater for arter som ålegræs, muslinger, orme, krebsdyr og fladfisk. Ålegræs findes i områder på lavt vand.

I **Felt B til E**, som ses på foto neden for, ved vi fra det indsamlede data fra vores dykkerundersøgelser, at området er bart og homogent, og at stenudlægningen kan fortages i f.eks. de viste mønstre.

Ved **Felt A**, længst mod nord, er der en større bundvariation, der svinger mellem stenrev, sandbund og morænebund, bl.a. ses der ålegræs ned til ca. 4 meter pga. en bedre vandkvalitet. Området har derfor også større biodiversitet – der ses flere arter af makroalger i området og flere sjældne arter. Efter vores dykkers mening, bør området beskyttes i særlig grad pga. en artsrigdom, som desværre ikke ses ofte i Århus Bugt.

Øst for Felt A findes en beskyttet sandbanke, som er habitat for blandt andet fladfisk. Der ses dog meget få, trods mange timers dykning i området.

I Felt A vil dykkerne bøjede de konkrete lokationer op, hvor der udlægges sten, for at restaurere og udvide dette habitatområde. Formålet vil være at skabe mere plads og habitater til det unikke liv, der er her.

Vi mener at udlægning af sten og dermed faste overfalder til tang vil være med til at beskytte bl.a. fisk, så formålet med beskyttelse af sandbanken understøttes.

Der er derfor ikke indtegnet mønstre for udlægning i Felt A, da lokationerne vil blive udpeget og opbøjet af dykkerne ifbm. en konkret vurdering, efter der er givet tilladelse til projektet.

Bilag 5 Dykkerundersøgelser

Der er i 2025 foretaget omfattende dykkerundersøgelser af projektområdet og tilstødende områder.

Området er i forvejen kendt af dykkerne, der har dykket i området gennem flere år og har fuldt udviklingen.

Alle beskrivelser i ansøgningens øvrige bilag er lavet ud fra disse faktiske informationer fra undersøgelserne.

Undersøgelserne er foretaget af

1. Niels-Søren Bøgh, Næstformand Marinarkæologisk Udvalg, Dansk Sportsdykker Forbund
CMAS Marinarkæologi Instruktør
CMAS Marinbiologi Level 2
Bestyrelsesmedlem Helgenæs Stenlaug
2. Per Søndergaard, Medlem Marinarkæologisk Udvalg, Dansk Sportsdykker Forbund
CMAS Marinarkæologi Instruktør
CMAS Marinbiologi Level 2
3. Lilian Lauridsen
CMAS Marinarkæologi Level 1
CMAS Marinbiologi Level 1

Formålet med undersøgelserne har været:

1. Kortlægning af bundes geologi og egnethed til stenudlægning i de ansøgte felter
2. Kortlægning af stenfiskeri i de områder, der ønskes restaureret og naturforbedret.
3. Undersøgelse af biologiske forhold for at sandsynliggøre at projekt vil lykkes.
4. Undersøgelse af biologiske forhold iht. ikke at lave utilsigtet skade med projektet
5. Undersøgelse af om marinarkæologiske forhold vil være en hindring i felterne.
6. Alle Felter er dokumenteret med gps-lokation og dybde for foto og video, således at den aktuelle tilstand er dokumenteret.

Herunder gives de opsummerede resultater af undersøgelserne ift. formålene.

1. Kortlægning af bundes geologi og egnethed til sten udlægning i de ansøgte felter

Felterne er geologisk egnede til udlægning af sten. Felterne har spredte rester fra oprindelige stenrev, der gennem tiderne er blevet fisket. Bunden er ren moræne, moræne med tyndt lag sand var erosion af klinger i hovedsagelig de nordlige felter, ud for klinten ved Askilhøje. De sydlige felter har tiltagende lag af dynd og længst mod syd ses et lag dynd på op til 5 cm. Under dyndet findes nogle steder tyndt lag af sort mudder længst mod syd. Geologien er som forventet i et istidslandskab som Mols Bjerger.

2. Kortlægning af stenfiskeri i de områder, der ønskes restaureret og naturforbedret

Som der selvstændigt fremgår af bilag 2, blev det fundet at området er stenfisket gennem tiderne, som bl.a. beskrevet af Århus Søfartsmuseum i 2024 og beretninger fra lokalt i Kongsgårde.

3. Undersøgelse af biologiske forhold for at sandsynliggøre at projekt vil lykkes

Der er i alle udvalgte felter fundet rester af det oprindelige stenrev, hvor der ligger enkelte sten tilbage. Alle sten på maksimaldybden i felterne har haft vækst af makroalger (tang) og er dermed habitat for andet marint liv. Der er derfor intet der tyder på, at der ikke vil komme tilsvarende liv på ny sten, der udlægges.

4. Undersøgelse af biologiske forhold iht. ikke at lave utilsigtet skade med projektet

Bilag 5 Dykkerundersøgelser

Felterne B-E minder meget om hinanden, dog med større sandmængder ved B (nord), som aftager og bliver til dynd mod Felt E (syd).

Felt A blev fundet til at have meget varierede områder med forskellige habitater og stor biodiversitet.

Felt A kræver særlig opmærksomhed ved stenudlægning. Området indenfor Felt A bør beskyttes. Felt A er efterfølgende flyttet ift. de oprindelige planer for ikke at lave skade på eksisterende område. Det nye Felt A vurderes at ville øge områdets liv og gøre det mere robust ved at øge habitatmulighederne. Området bliver forhåbentlig også kilde til øget artsudbredelse i Felterne B-E, når de anlægges.

5. Undersøgelse af om marinarkæologiske forhold vil være en hindring i felterne

Princippet for undersøgelsen har ikke været at lave en marinarkæologisk undersøgelse af fund, men i stedet at flytte projektet væk i en pæn afstand, hvis vi gjorde fund. Derfor ligger felterne nu, hvor vi ikke har gjort fund.

Herunder er opremset, hvor vi har gjort fund eller finder det sandsynligt at der kan være fund.

I området og på kysten ved Felt A er der ikke fundet marinarkæologisk aktivitet i form af flinteafslag eller lignende. Dette skyldes, at kystlinjen her er ny og dannet af ny erosion. Askihøjvej, der løber langs stranden, er her f.eks. for få år siden blev kysikret. I havet er der sand fra erosionen imellem stenene i stenrevet. Længere ude findes ålegræs og en sandbanke på moræne. Projektet ligger på over 4 m til 8 m, som normalt vil betyde, at bund skal udgraves for at gøre fund her. Bund er i projektområdet moræne.

I området imellem Felt A af og Felt B er der lavet et "overspring", da vi her er ud for Askihøj, der er en bronzealderhøj, der blev udgravet i 1990'erne pga. nedstyrtning fra klinten. Vi har derfor valgt at springe dette område over, da der er sandsynlighed for at gøre fund.

På land ud for Felterne B til E findes der flinteafslag langs kysten hele vejen til Kongsgårde. I havet her finder vi flinteafslag ud til en dybde på 2,2 m, langs hele kyststrækningen. Projekter løber fra 4 m til 8 m, og her har vi ikke gjort fund. Vi er omkring 200 m fra kysten med disse felter.

Syd for Felt E, altså uden for området, der er mere lavvandet, har vi tidligere fundet noget vi formoder kan være en boplads, samt der er blotlagt gytje-lag i havet. Her er vi ud for Kongsgårde og uden for projektområdet. Alene navnet Kongsgårde fortæller at der formentlig har været aktivitet her længe.

6. Alle Felter er dokumenteret med gps-lokation og dybde for foto og video

På billeder herunder kan ses de ruter dykkerne har dykket for at undersøge felterne. Dykkerne har dykket på linje med en afstand på 5-10 m fra hinanden. Herved dækkes et forholdsvis stort område.

Der er taget billeder og optaget video med GPS-position fra en bøjle og med logning af dybde, temperatur m.m. hvor dykkeren har befundet sig.

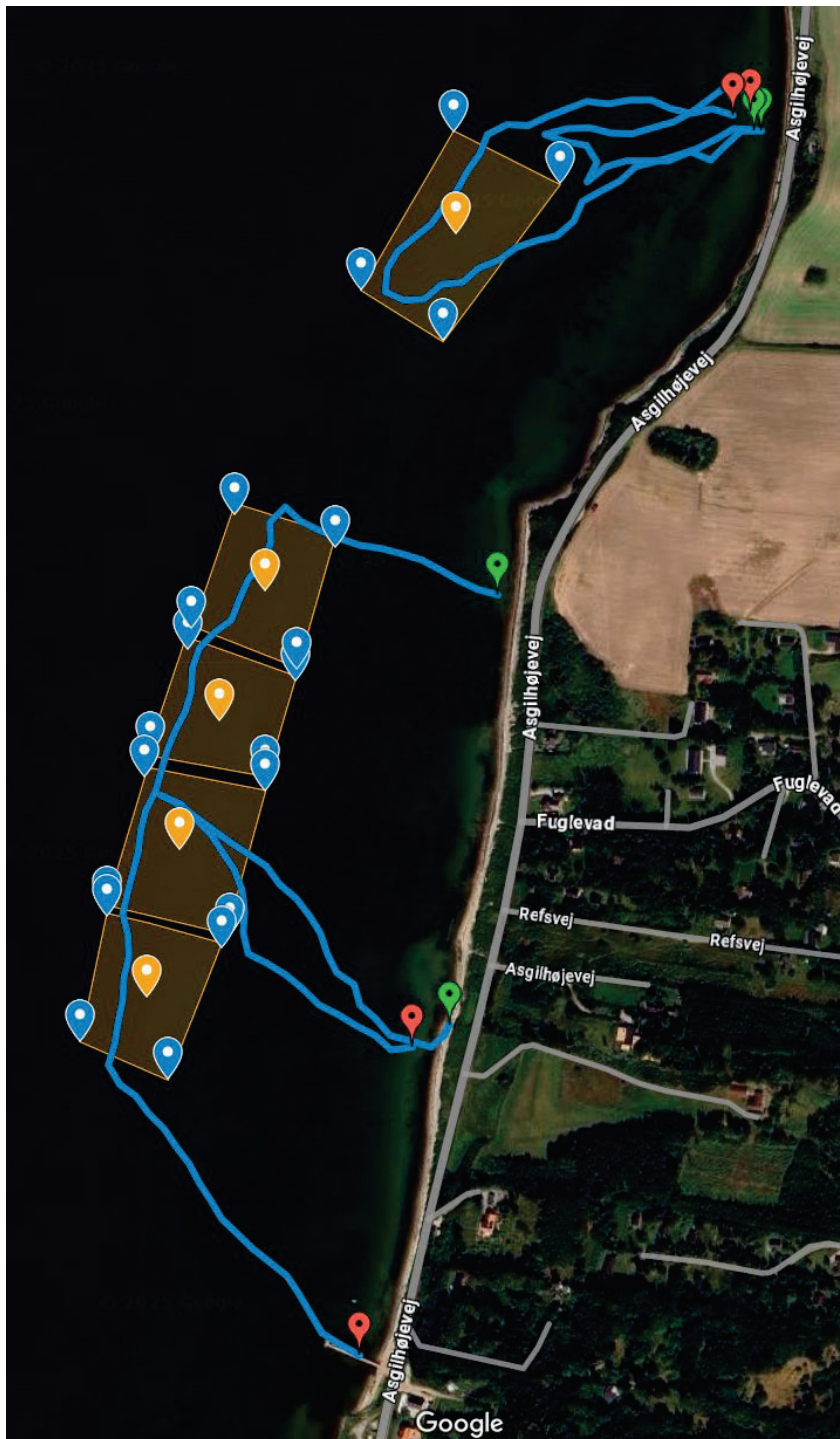
Vi har derfor et omfattende datamateriale, som dokumentation for den nuværende tilstand.

Materialer vil vi bruge til at dokumentere at udviklingen i evt. restaureret stenrev udvikler sig positivt og at vi ser en øget biodiversitet og spredning af trængte arter i området.

Vi ønsker også at kunne vise at nye store sten med f.eks. sukkertang vil øge produktionen af ilt ved bunden og give skjul til fisk. Vi forventer derfor at vi nogle år efter udlægningen af sten kan dokumentere en større udbredelse af fisk, muslinger m.m.

Bilag 5 Dykkerundersøgelser

Er der materiale I gerne vil se er I altid velkommen til at kontakte os.

Det nordligste felt (A) er ikke retvisende på dette kort, da feltet er rykket længere mod øst – se evt. bilag 3.

Sidsel Sode

Fra: Mette Albrechtsen <mette@casa-jardin.dk>
Sendt: 4. juni 2025 18:52
Til: Sidsel Sode; Johan Petri
Cc: karenlise@karenlisekrabbe.dk
Emne: Re: Stenudsætningsprojekt i Begtrup Vig

[EKSTERN EMAIL] Klik ikke på links eller vedhæftede filer, medmindre du har fuld tillid til afsenderen.

Tusind tak for henvendelsen Sidsel

Det lyder som en rigtig god ide. En ide jeg selv havde gang i, da jeg var aktiv med Organic Seaweed. I dag ejes Organic Seaweed af Johan Petri, hvorfor jeg videresender din besked til ham.

Held og lykke med projektet.

Med venlig hilsen

Mette Albrechtsen
Ved Volden 10, 3. th.
1425 København K
Mobil: +45 27844010

Den 4. jun. 2025 kl. 15.24 skrev Sidsel Sode <siso@syddjurs.dk>:

Kære Karen Lise Krabbe og Mette Albrechtsen

Efter aftale med Karen Lise Krabbe onsdag den 4. juni, sender jeg en skriftlig henvendelse til jer angående et stenrevsprojekt, der er påbegyndt af en borgergruppe (Helgenæs Stenlaug), og hvor Havsamarbejdet i Østjylland og Syddjurs Kommune er samarbejdspartnere. Projektet ønskes anlagt i Begtrup Vig langs med Asgilhøjevej. Grunden til at I høres er, at det nordligste projektfelt muligvis går ind over jeres tangelæg. Stenrevsfelterne ønskes anlagt på en dybde mellem 3-8 m og formålet er naturforbedrende tiltag, da der historisk er foregået omfattende stenfiskeri i området.

Vi er i gang med en ansøgning til Kystdirektoratet, og vil derfor høre jer, om I har bemærkninger til projektet?

Projektbeskrivelsen er ved at blive rettet til, og jeg kan derfor ikke vedhæfte den endnu, men regner med at kunne sende den i næste uge. I er velkomne til at ringe eller skrive, hvis I har spørgsmål.

Venlig hilsen

Sidsel Sode

Biolog

Landbrug

Direkte +4587535374

Mobil 23697230

siso@syddjurs.dk

Landbrug • Lundbergsvej 2 • 8400 Ebeltøft • Tlf +4587535000 • www.syddjurs.dk • CVR: 29189978
Postadresse: Syddjurs Kommune • Lundbergsvej 2 • 8400 Ebeltøft

*Send sikkert hvis du ønsker at sende følsomme oplysninger til kommunen. Læs mere på www.syddjurs.dk/kontakt
Du kan også læse om, hvordan Syddjurs Kommune håndterer dine oplysninger på www.syddjurs.dk/databeskyttelse*

Sidsel Sode

Fra: karenlise@karenlisekrabbe.dk
Sendt: 5. juni 2025 13:57
Til: Sidsel Sode
Cc: 'Mette Albrechtsen'
Emne: SV: Stenudsætningsprojekt i Begtrup Vig

[EKSTERN EMAIL] Klik ikke på links eller vedhæftede filer, medmindre du har fuld tillid til afsenderen.

Kære Sidsel

Det bliver spændende med nye stenrev – jeg kan kun bifalde projektet.
Jeg er også spændt på, hvordan I sætter stene ud, og hvordan I følger det fremover.

Mange hilsner
Karen Lise

Karen Lise Krabbe
Gammel Munkegade 4
8000 Aarhus C
Tlf.: 5045 9870
E-mail: karenlise@karenlisekrabbe.dk
Web: www.karenlisekrabbe.dk

Fra: siso@syddjurs.dk <siso@syddjurs.dk>
Sendt: 4. juni 2025 15:23
Til: karenlise@karenlisekrabbe.dk; mette@casa-jardin.dk
Emne: Stenudsætningsprojekt i Begtrup Vig

Kære Karen Lise Krabbe og Mette Albrechtsen

Efter aftale med Karen Lise Krabbe onsdag den 4. juni, sender jeg en skriftlig henvendelse til jer angående et stenrevsprojekt, der er påbegyndt af en borgergruppe (Helgenæs Stenlaug), og hvor Havsamarbejdet i Østjylland og Syddjurs Kommune er samarbejdspartnere. Projektet ønskes anlagt i Begtrup Vig langs med Asgilhøjevej. Grunden til at I høres er, at det nordligste projektfelt muligvis går ind over jeres tangelæg. Stenrevsfelterne ønskes anlagt på en dybde mellem 3-8 m og formålet er naturforbedrende tiltag, da der historisk er foregået omfattende stenfiskeri i området.

Vi er i gang med en ansøgning til Kystdirektoratet, og vil derfor høre jer, om I har bemærkninger til projektet?

Projektbeskrivelsen er ved at blive rettet til, og jeg kan derfor ikke vedhæfte den endnu, men regner med at kunne sende den i næste uge. I er velkomne til at ringe eller skrive, hvis I har spørgsmål.

Venlig hilsen

Sidsel Sode

Biolog
Landbrug

Direkte +4587535374
Mobil 23697230
siso@syddjurs.dk

Landbrug • Lundbergsvej 2 • 8400 Ebeltøft • Tlf +4587535000 • www.syddjurs.dk • CVR: 29189978
Postadresse: Syddjurs Kommune • Lundbergsvej 2 • 8400 Ebeltøft

*Send sikkert hvis du ønsker at sende følsomme oplysninger til kommunen. Læs mere på www.syddjurs.dk/kontakt
Du kan også læse om, hvordan Syddjurs Kommune håndterer dine oplysninger på www.syddjurs.dk/databeskyttelse*

Støtteerklæring for etablering af kystnære stenrev i Begtrup Vig i Nationalpark Mols Bjerge

Hermed erklæres Nationalpark Mols Bjerges fulde støtte til etableringen af kystnære stenrev i Begtrup Vig, et initiativ der er fuldt i tråd med nationalparken formål – at beskytte og genoprette naturværdierne og styrke den biologiske mangfoldighed både på land og til vands.

Havmiljøet i de danske farvande er under pres, og i mange kystnære områder ses det tydeligt, hvordan tidligere stenfiskeri i kombination med forringet vandkvalitet har fjernet vigtige levesteder for en lang række marine arter. Stenrev spiller en helt afgørende rolle for biodiversitet, og skaber skjul og opvækstområder for fisk og bunddyr, stabiliserer havbunden og bidrager til et mere robust og selvopretholdende havøkosystem.

En mere aktiv indsats er nødvendig, hvis vi skal vende udviklingen og give havnaturen mulighed for at vende tilbage. I denne sammenhæng er lokale og frivillige initiativer, som dette stenrevsprojekt af stor betydning.

Stenrevsprojektet i Begtrup Vig kombinerer naturgenopretning, lokalt engagement og faglig indsigt – og det fortjener både opbakning og anerkendelse. Det er således et strålende eksempel på, hvordan nationalparkens mål om at styrke samspillet mellem natur, mennesker og bæredygtig udvikling kan omsættes til konkret handling.

Vi opfordrer derfor alle relevante myndigheder, fonde og samarbejdspartnere til at støtte op om dette vigtige projekt for havnaturen i Begtrup Vig og Nationalpark Mols Bjerge.

Med venlig hilsen

A blue ink signature, appearing to read "B. S. B. L.", is written over a light blue horizontal line.

Birgitte Sidenius Bjerg Lamp
Nationalparkchef

Lokalbefolkningen siger ja til stenrev i Begtrup Vig

Uddrag af Helgenæs Stenlaugs informationsmøde om projekt Kongsgårde Stenrev i Helgenæs forsamlingshus 25. maj 2025.

”Der skal sten ud i havet så hurtigt som muligt,” sagde *Vivi Gilsager*, der roste projekt Kongsgårde Stenrev som et fremragende startskud på at forbedre miljøet i havet.

Som start på mødet slog *Hans Pedersen* fast, at ”der har været sten og fisk i havet siden stenalderen, men det er der ikke nu. Uden sten – intet liv.” Projekt Kongsgårde Stenrev er således en pendant til den stenstrøning, som Nationalpark Mols Bjerger netop har etableret ved Lerbjerg lige syd for Agri Baunehøj. Nationalparken laver en stenstrøning over havets overflade. Helgenæs Stenlaug laver en stenstrøning under havets overflade. Begge dele giver liv.

Torben Ankjærø, der er havmiljøkoordinator i Aarhus Bugt, fortalte bl.a. om de enorme områder, der er blevet hentet sand fra, områder der aldrig vil blive levesteder for hverken fisk eller tang. Det rystede *Leif Gilsager* dybt. Som et plaster på såret kunne *Torben Ankjærø* fortælle, at Mejl Flak netop er blevet erklæret som strengt beskyttet område.

Niels-Søren Bøgh beretter fra det sted, vi har udvalgt til Kongsgårde Stenrev. ”Vi dykker videre langs kysten mod Kongsgårde. Intet liv.

Pludselig dukker en stor enlig sten op, som stenfiskerne ikke har kunnet få op. Over alt på denne store sten er der makroalger og liv!” *Niels-Søren Bøgh* tilføjede, at de på dykninger tydeligt kunne se, at forureningen steg, jo nærmere man kom Kongsgårde. Der er tydeligvis spildevand, der løber urensset ud i Begtrup Vig.

Bo Bendixen hæftede sig ved, at der er rift om store marksten, idet han selv havde anvendt en masse sten på sin bopæl.

Klaus Vaad spurgte ind til samarbejdet Nationalparken. Nationalpark Mols Bjerger har skrevet en anbefaling af vores projekt og er involveret i et gigantisk stenrevsprojekt ved Ebeltoft Færgehavn.

Kurt Birk Nielsen mente, at projektet ikke ville have nogen som helst effekt, hvis der ikke samtidig skete en begrænsning af skarver og sæler. Det gav *Torben Ankjærø* ham ret i. ”Når der ikke er noget ålegræs, som fiskene kan gemme sig i, har skarverne fri adgang til føde.”

Michael Stegger, borgmester i Syddjurs kommune, opsummerede: ”Der er ikke så meget landbrug på Helgenæs, så landbrugets bidrag til næringsstoftilførslen kommer andetsteds fra. Derfor giver det mening, at vi har lavet et havsamarbejde af syv kommuner (Horsens, Odder, Hedensted, Aarhus, Syddjurs, Norddjurs og Samsø).”

Knud Schmidt fra Mols skrev sig sammen med andre på de fremlagte sedler, hvorpå man kunne tilkendegive, at man havde sten liggende. Andre skrev sig på listen KØB-EN-STEN. En sten koster kr. 200,-. En kubikmeter sten koster kr. 700,-. Er man ”stenrig” kan man kontakte Finn Refslund på finn.refslund@gmail.com

Der var 42 deltagere til informationsmødet. Der er 400 fastboende på Helgenæs.

Konklusion: Der var fuldtone tilslutning fra lokalbefolkningen til projekt Kongsgårde Stenrev på mødet i Helgenæs Forsamlingshus.

**HELGENÆS
STENLAUG**

Til hvem det måtte vedrøre

Dato: 10. juni 2025
Ledelsessekretariatet

Støtteerklæring - Kongsgårde Stenrev

Syddjurs Kommune støtter op omkring det flotte initiativ fra Helgenæs Stenlaug og deres første projekt Kongsgårde Stenrev.

Vi er behjælpelige med ansøgningen til de statslige myndigheder og sparring omkring lokale forhold som placering af stenbank med videre.

Helgenæs Stenlaugs aktiviteter understøtter både målene i Havsamarbejdets fælles strategi om et rigt hav med store oplevelser, og det fremmer den statslige indsats for at opnå god tilstand i vores kystvande.

Jeg ønsker projektet og alle foreningens mange ildsjæle al mulig held og lykke med at få mere liv tilbage til Begtrup Vig.

På den baggrund er det mig en fornøjelse at give projektet en stor og varm anbefaling.

Michael Stegger Jensen
Borgmester
Syddjurs Kommune

Ledelsessekretariatet

Lundbergsvej 2
8400 Ebeltøft

Tlf.: 87 53 50 00
syddjurs@syddjurs.dk
www.syddjurs.dk

Postadresse

Lundbergsvej 2
8400 Ebeltøft

Sejlklubben Bugten Århus S.B.A.

Til rette vedkommende

Sejlklubben Bugten Århus er præsenteret for planerne om at etablere et stenrev ved Helgenæs. Sejlklubben kan som aktive brugere af farvandet omkring Helgenæs kun meddele vores fulde støtte og sympati for dette projekt, der forhåbentlig vil bringe liv i farvandet til glæde for alle brugere heraf.

Med venlig hilsen

Helge Rasmussen

Sejlklubben Bugten Århus

Formand